

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKÝCH KOMUNÍT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNÍT**

Mgr. Lenka Fričová

DETSKÝ SVET V UMENÍ

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava

Autor UZ: <Mgr. Lenka Fričová>

Kontakt na autora UZ: <ZŠ s MŠ Bzenov,
krest@centrum.sk>

Názov: <Detský svet v umení>

Rok vytvorenia: <2014>

Oponentský posudok vypracoval: **Mgr. Alena Vargová**

ISBN 978-80-565-0107-8

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

Jeseň	4
Októbrové lúšteninky	5
Tvoríme - Slimáci na listoch.....	6
Štyri ročné obdobia	7
Vianoce	8
Decembrové lúšteninky	9
Zima	10
Zimné športy	11
Fašiangy	12
Pranostiky	13
Rozprávkový svet	14
Tvoríme - Leporelo	16
Jar	17
Tvoríme - Jarné kvety	18
Pre mamičku	19

Jeseň

1. Napíš všetky jesenné mesiace

.....
.....
.....

2. Prečítaj si slová a prirad' k jeseni správne počasie.

JESEŇ

oblačno

slnečno

dážď

hmla

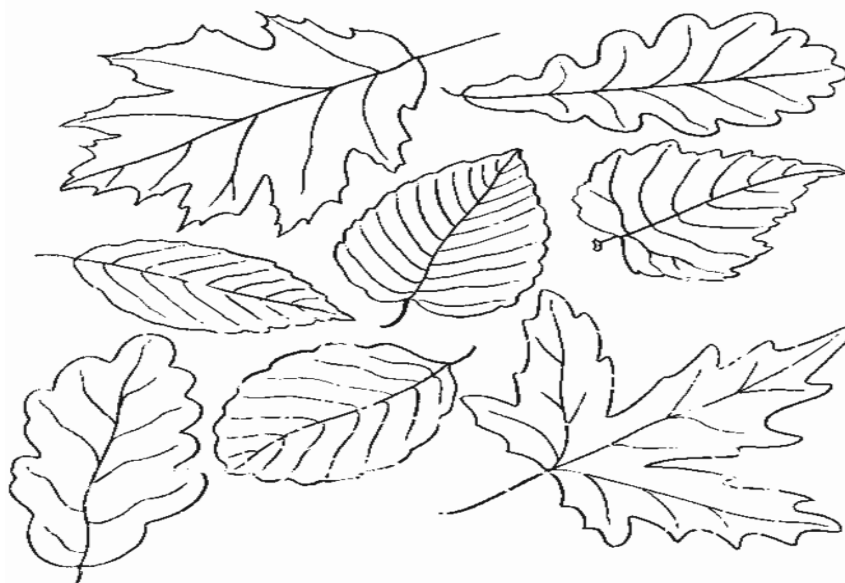
sneh

vietor

3. Doplň do textu o jeseni vhodné slová.

Jeseň prichádza pozvoľna. ešte svieti, ale už veľmi nehreje.
na stromoch žltnú a opadávajú. Len smrek a borovica sa na jeseň nijak nemenia a zostávajú
zelené. Pod nimi však z machu i ihličia vyrástli, kozáky i červené Na
elektrických drôtoch sa zlietavajú Pripravujú sa na odlet do.....
krajín.

4. Vyfarbi jesenné listy.

Októbrové lúšteninky

1. Vylúšti krížovku

Vodorovne:

2. Hnedý plod jesene

4. Jedovatá huba

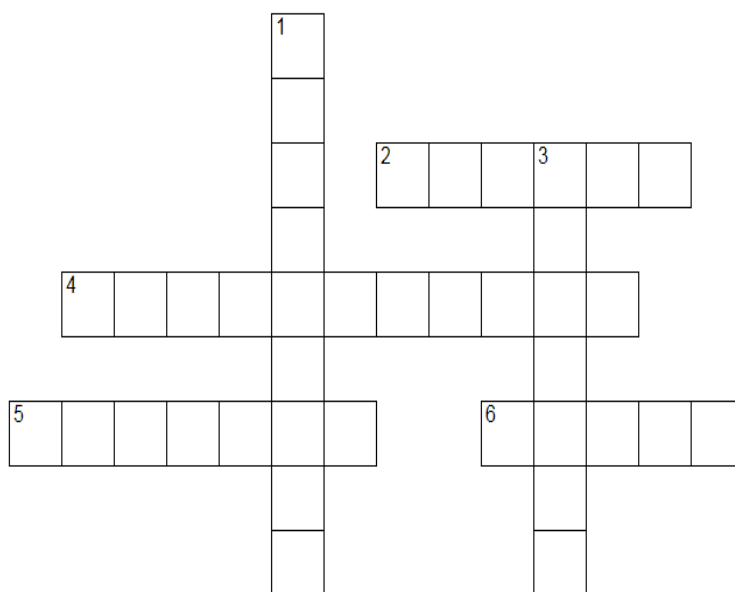
5. Desiaty mesiac

6. Opadávajú v jeseni

Dole:

1. Sviatok duchov a príšer

3. Symbol Halloweenu

2. Vyškrtni nasledujúce slová v osemsmerovke. (Slová sú v osemsmerovke bez mäkčeňov a dĺžňov.)

tekvica, halloween, strašiak, október, gaštan, huby, listy, farby, vietor, hmla, fujavica, jablko

T	S	J	A	B	L	K	O	H	J
F	N	T	L	C	H	D	A	R	R
N	U	L	R	U	I	L	T	E	N
A	Q	J	B	A	L	V	B	L	W
T	R	Y	A	O	S	O	K	Y	X
S	J	O	W	V	T	I	T	E	Y
A	A	E	T	K	I	S	A	B	T
G	E	L	O	E	I	C	R	K	B
N	T	Y	M	L	I	A	A	N	R
D	M	L	X	H	F	V	Y	G	N

3. Zakružkuj správnu možnosť. Obrázok ti pomôže. Vyfarbi ho.

Október je

mesiac kníh

mesiac lesov

mesiac úcty k starším

Tvoríme -Slimáci na listoch

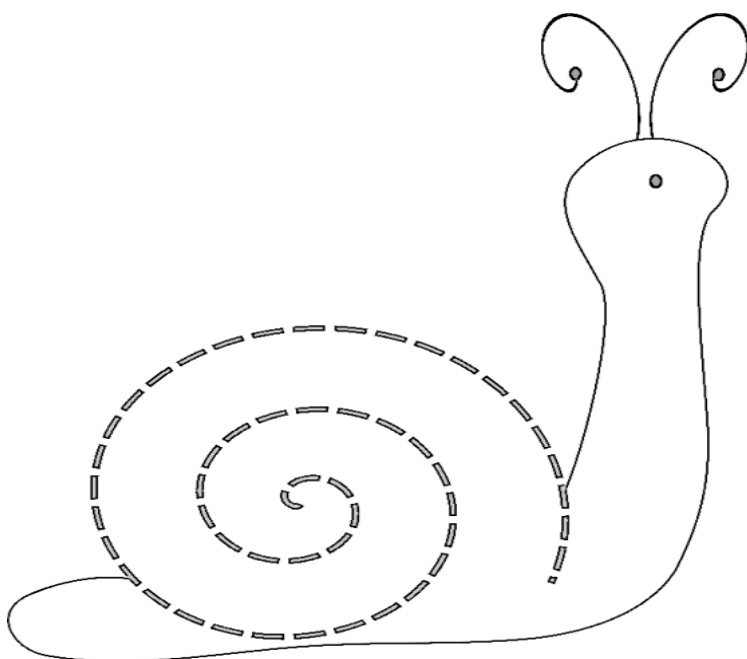
1. Pozorne si prezrite obrázky a prečítajte nasledujúce úlohy.

1. Nazbierame si jesenné lístie, ktoré už opadalo zo stromov.

Potrebuješ:
opadané listy
maketu slimáka
farebné papiere
farbičky
nožnice, lepidlo

2. Obkreslíme si maketu slimáka na farebný papier. Nakreslíme mu oči a ulitu.

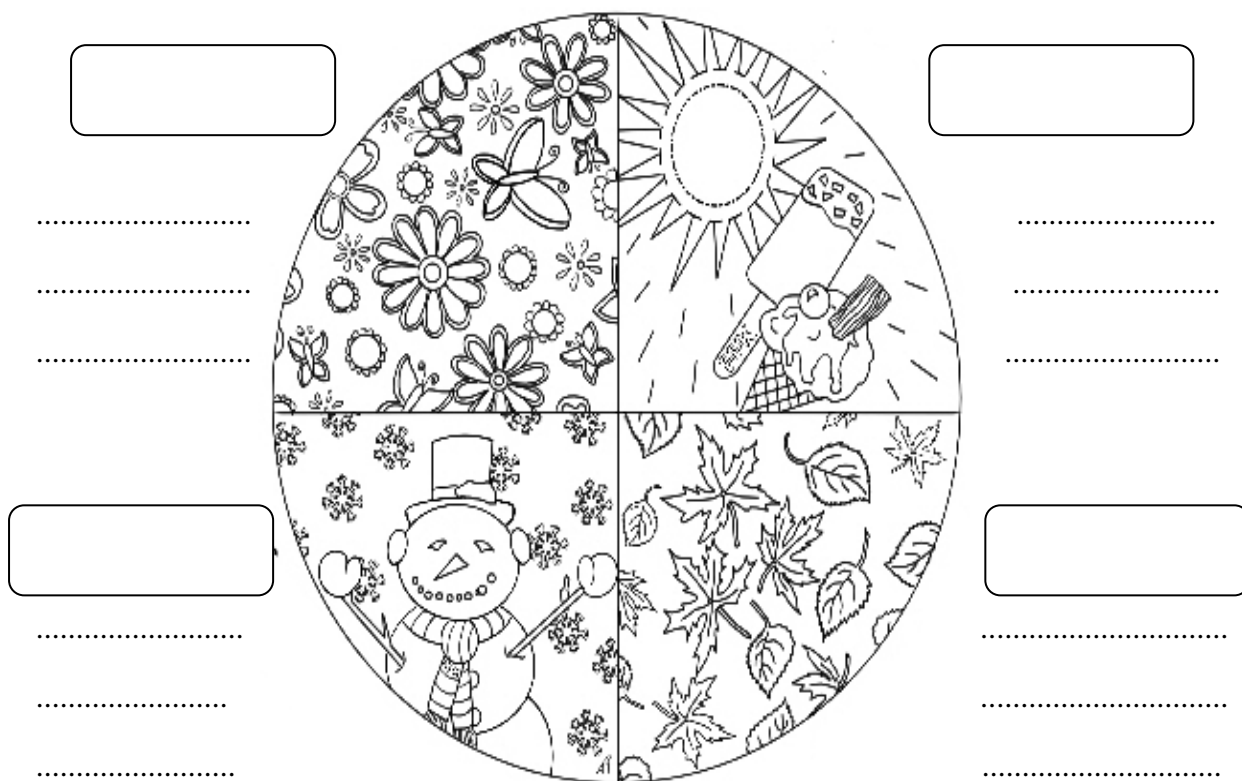

3. Na výkres nalepíme lístie a na lístie prilepíme farebného slimáčka.

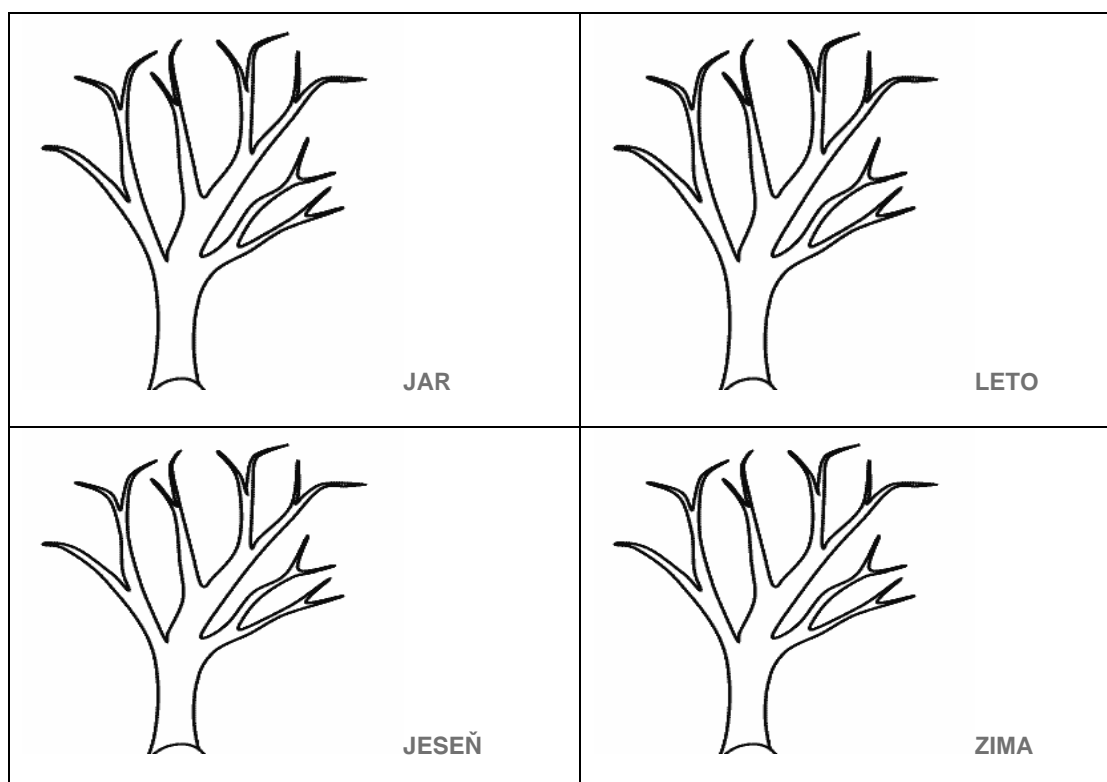

Štyri ročné obdobia

1. Prirad' k obrázku ročné obdobia. Obrázok vyfarbi a dopiš mesiace, ktoré patria k jednotlivým ročným obdobiam.

2. Dokresli ako vyzerajú stromy v ročných obdobiach.

Vianoce

1. Uhádni hádanku

Zvoní, zvoní zvonček malý,
prekvapenia za dverami.

Rozvoniava celý dom
a štedrý je plný stôl.

Stromček sa nám ligoce,

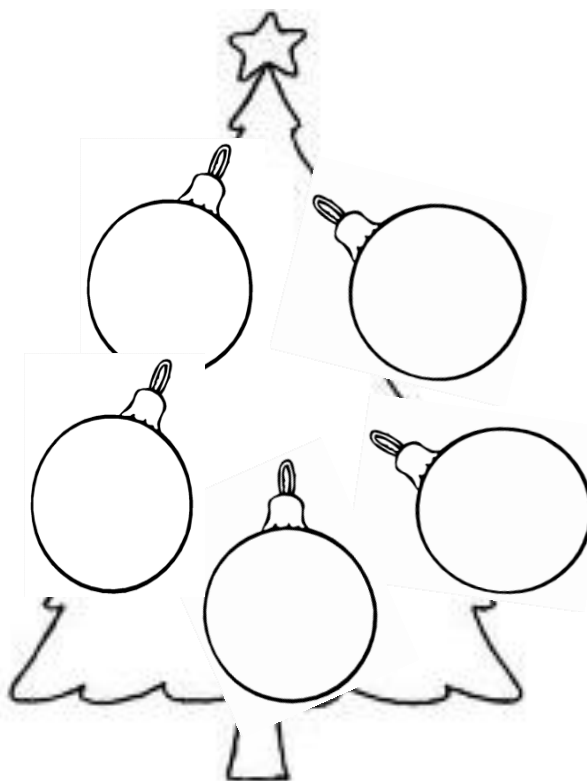
Áno sú tu

2. Nakresli 3 symboly Vianoc

3. Do vianočných gulí napíš slová, ktoré patria k Vianociam. Stromček vyfarbi a dokresli darčeky.

kapor – darčeky – vajíčka – sviečky – korbáč – masky – zvonček – Betlehém - tekvica

Zima

1. Napíš zimné mesiace.
2. Doplň do básničky o zime správne slová. Básničku sa nauč naspamäť.

Pustým poľom leží,
vrany slzy ronía.
Do dediny beží,
..... mu zvonía.
V sa nám dobre sedí,
nohy máme v slame,
a na ušiach,
vďaka našej mame.

roľníčky

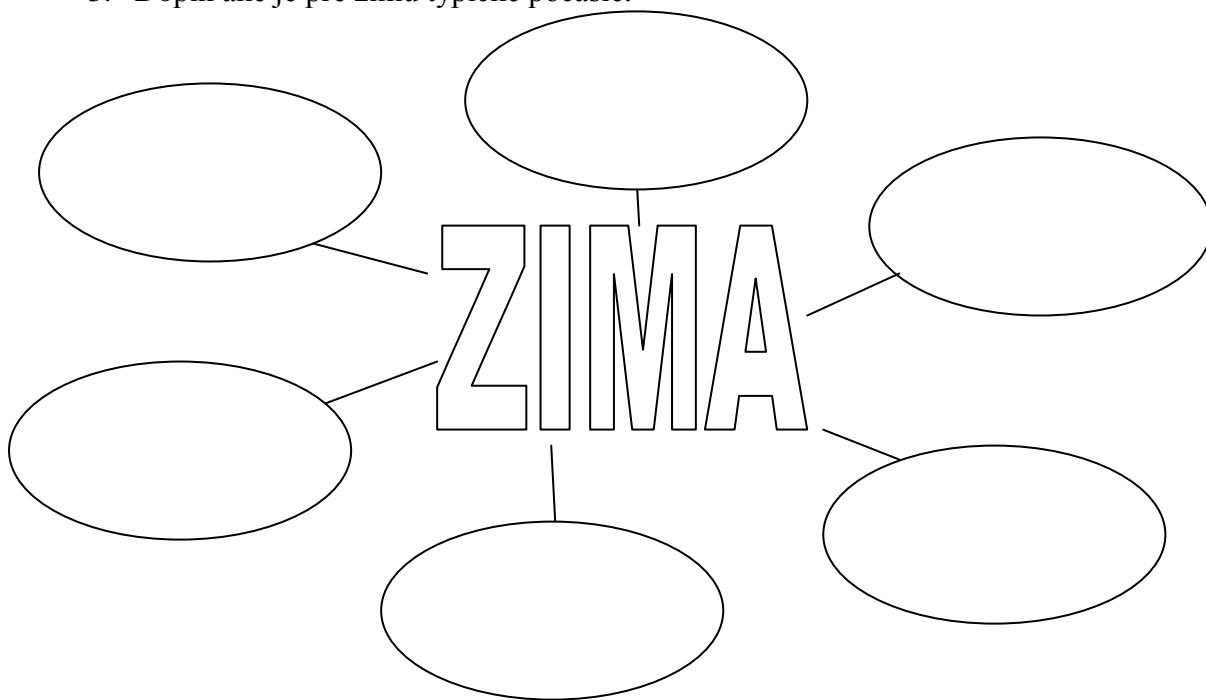
saniach

baranice

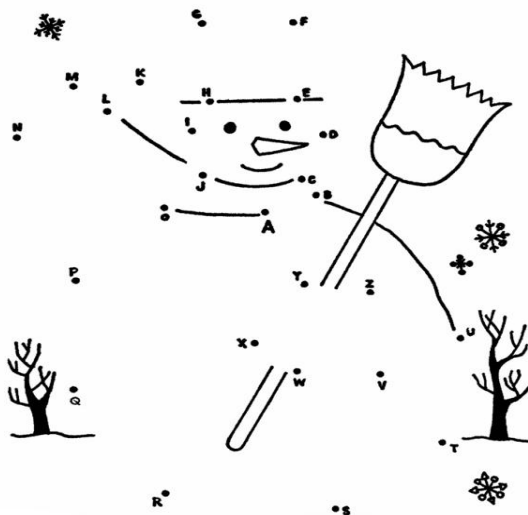
sniežik

koník

3. Doplň aké je pre zimu typické počasie.

4. Pospájaj písmená podľa abecedy a obrázok vyfarbi.

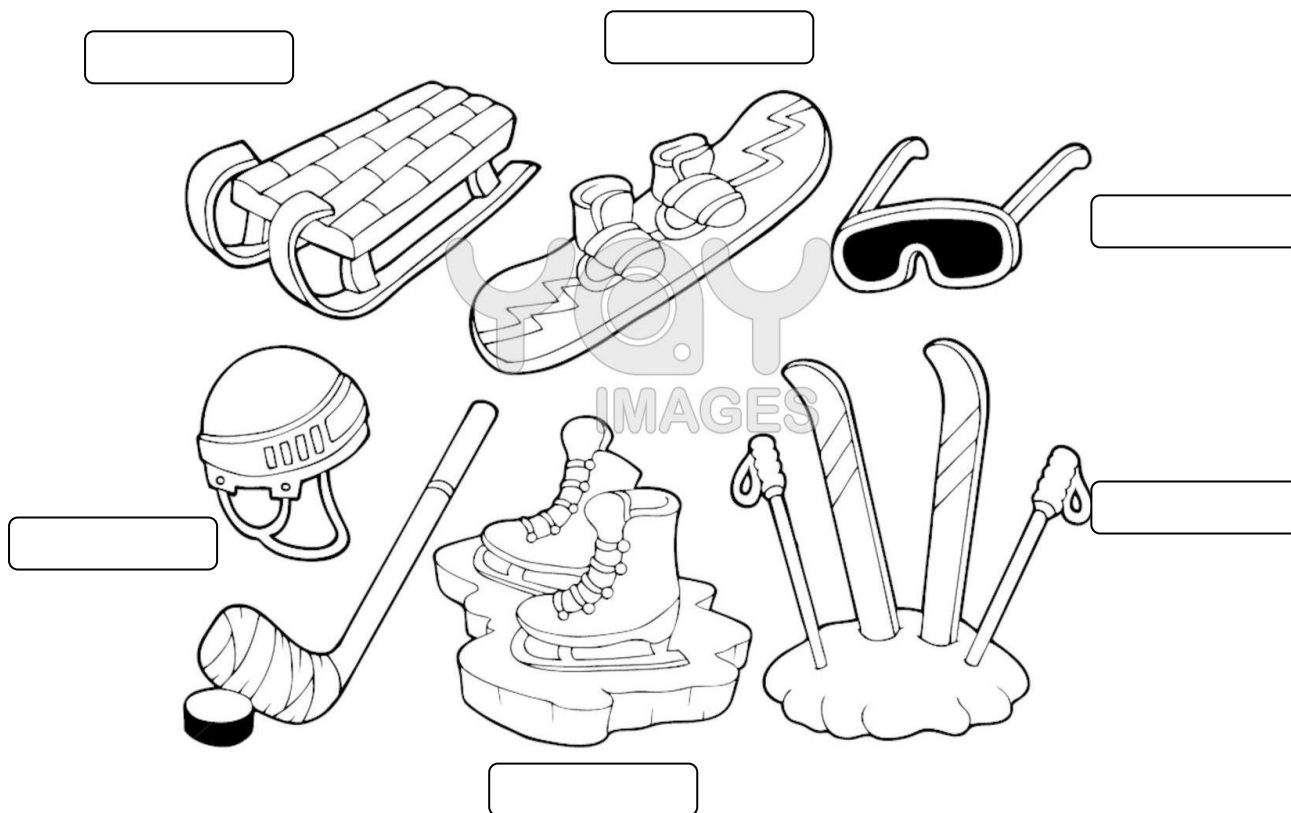

Zimné športy

1. Pomenuj zimné športy. Obrázky vyfarbi.

2. Napíš ku ktorým športom alebo činnostiam patria tieto veci.

3. Poznáte aj tento zimný šport? Ak áno, napíšte jeho názov do políček.

--	--	--	--	--	--

Zaslúžiš si odmenu. Obrázok si môžeš vyfarbiť.

Fašiangy

1. Prečítaj si text o Fašiangoch. Odpovedaj na otázky pod textom.

Obdobie od Troch kráľov do Popolcovej stredy nazývame **fašiangy**. Fašiangy sú prechodom medzi zimným a jarným obdobím. Počas fašiangov prevláda bujará zábava, organizujú sa svadby a zabíjačky. Hlavne posledné tri dni sú vyplnené zábavami, nadmerným pitím a jedením. Najveselšie obdobie roka však strieda 40- dňový pôst. Ukončia sa všetky zábavy a svet sa vráti opäť na rok do starých koľají. Na poslednej fašiangovej zábave sa preto predvádza symbolické **pochovávanie basy**. Keď je basa pochovaná, môže začať pôst.

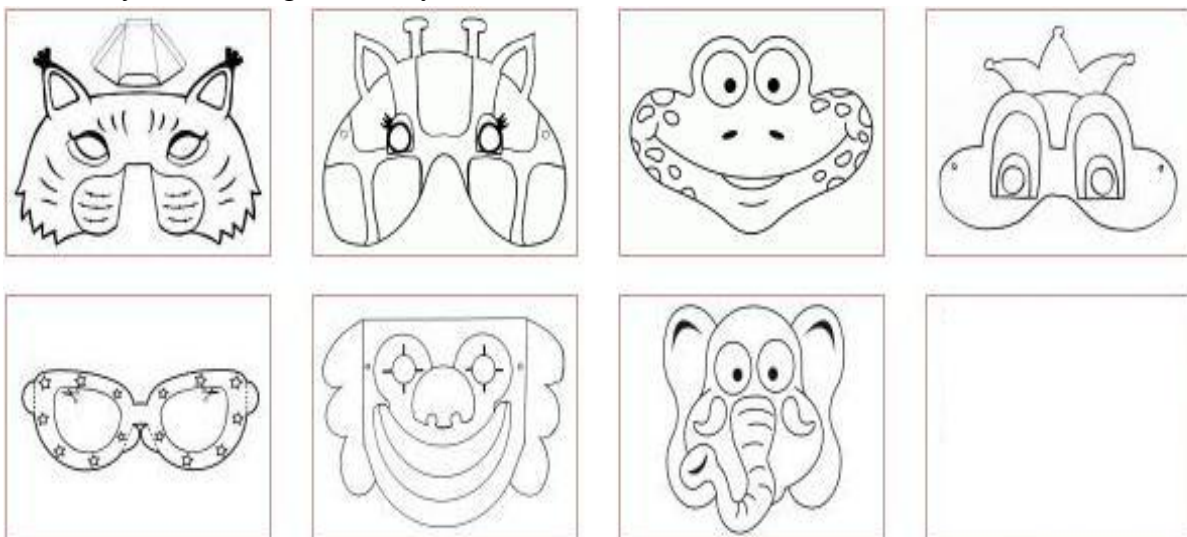
Od kedy do kedy trvajú fašiangy?
Čo prevláda počas fašiangov?
Čo nasleduje po fašiangoch?
Akým zvykom sa ukončujú fašiangy?

2. Doplň text známej piesne. Pieseň si zaspievajte.

$\text{♩} = 140$

Fa-šian-gy, Tu - rí - ce, i - de,
kto ne - má ko-žú-ška, mu bu - de.

3. Vyfarbi fašiangové masky. Poslednú nakresli sám.

Pranostiky

1. Doplň čo je pranostika

Pranostika je ľudová múdrosť s predpoveďou alebo životnou skúsenosťou.

2. Prečítaj si pranostiky a prirad' ich k správne mu obdobiu.

Svätá Barbora ťahá sane do dvora.

Svätá Žofia stromy rozvíja.

Ak bude slnce na deň Jakuba, na tuhú zimu bude žaloba.

Katarína na blate a Vianoce na ľade.

JAR
LETO
JESEŇ
ZIMA

3. Nájdi v kalendári podľa mena, ku ktorému dátumu sa viaže pranostika

PRANOSTIKA	Dátum
<i>Mnoho snehu na Dávida, málo vody na Jozefa.</i>	
<i>Keď na deň Mikuláša sneží, bude požehnaný rok.</i>	
<i>Aké je počasie na Barboru, také býva až do Vianoc.</i>	
<i>Aký je čas na Adama Evy, také budú nasledujúce dni.</i>	
<i>Keď prší na Luciu, bude celú zimu.</i>	
<i>Keď svätý Štefan blato vyfúka, peknú jar nám ponúka.</i>	

4. Pokús sa vysvetliť čo znamenajú nasledovné pranostiky.

Lepšie Vianoce treskúce, než Vianoce tekuté.

.....
.....

Medardova kvapka, štyridsať dní kvapká.

.....
.....

Rozprávkový svet

1. Prečítaj si pozorne úryvky známych rozprávok.

Ukážka 1:

"Ách, keby som mala dieťaťko s perami červenými ako krv, s pleťou bielou ako sneh a s vlasmi čiernymi ako eben!"

Zanedlho oslavovali narodenie malého dievčatka: malo pery červené ako krv, pleť bielu ako sneh a vlasy čierne ako eben. Žiaľ, kráľovná ochorela a zakrátko zomrela. Kráľ sa znova oženil a vybral si ženu, ktorej jedinou starosťou bol obdiv jej okolia. Mala čarovné zrkadlo, ktorého sa často pýtala:

"Zrkadielko, zrkadielko, povedz mi, kto je najkrajší v tejto zemi?"

"Ty, moja kráľovná," odpovedalo zrkadlo. "Ty si zo všetkých najkrajšia."

Ukážka 2:

Bola treskúca zima, padal sneh. Blížil sa tmavý večer. Bolo to v posledný deň v roku, na Silvestra. V tej zime a tme išlo po ulici malé chudobné dievčatko bez šatky na hlave a s holými nohami. Z domu vyšlo v pantofliach, ale načo mu boli také pantofle! Boli jej priveľké, kedysi ich nosila jej mama, veru, také boli veľikánske. Ako dievčatko prechádzalo ulicou, aby sa vyhlo dvom rútiacim sa autám, stratilo ich. Jednu pantofľu nevedelo už nájsť a s druhým utiekol akýsi chlapec.

Ukážka 3:

„Keď bude mať princezná dvadsať rokov, pichne sa s ihlou a zomrie!“ Tu ku kolíske pristúpila dvanásť veštkyňa a vraví: „Nezomrie však skutočne, ale na päť rokov upadne do hlbokého spánku!“ Ihneď na druhý deň dal kráľ spáliť všetky ihly v kráľovstve.

2. Dopíš názov rozprávky. Číslo ukážky prirad' k správnejmu obrázku. Obrázky si vyfarbi.

Ukážka 1 je z rozprávky :

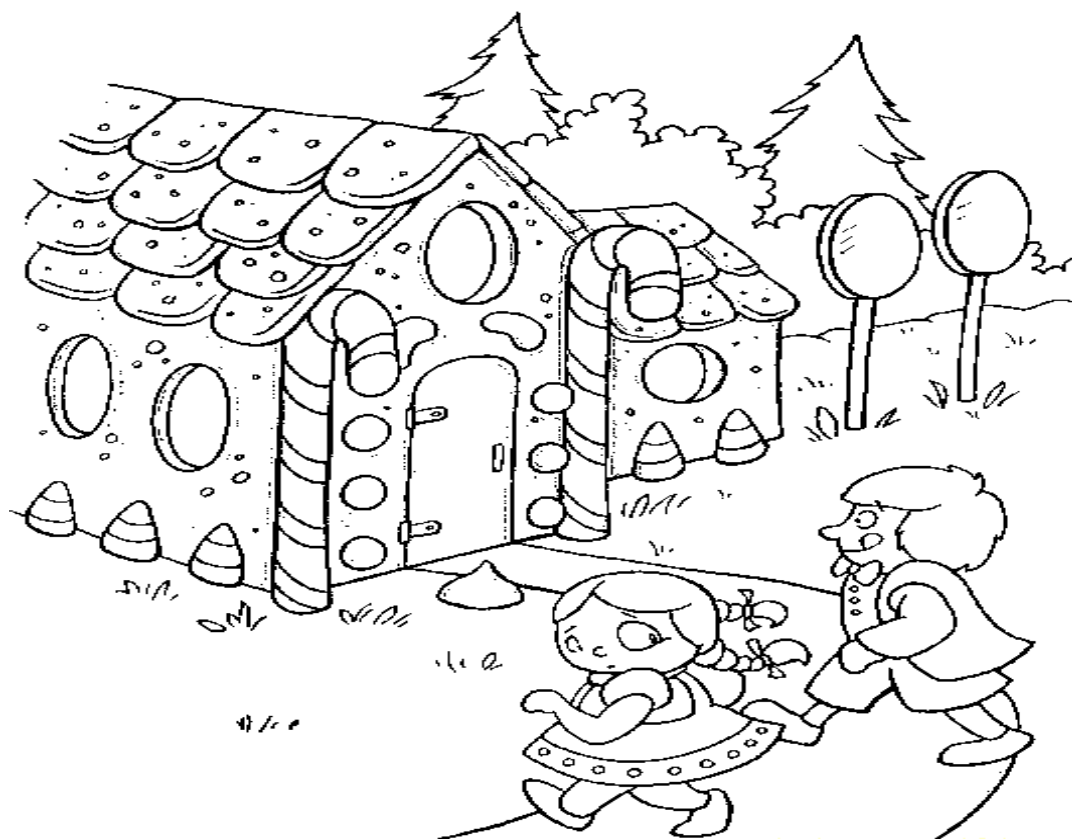
Ukážka 2 je z rozprávky :

Ukážka 3 je z rozprávky :

3. Ku ktorej rozprávke patrí nasledujúci obrázok?

Názov rozprávky :

4. Pokús sa napísať stručnú osnovu rozprávky z cvičenia 3.

1.
2.
3.
4.
5.
6.

Tvoríme – Leporelo

Potrebuješ:

kartón, lepiacu pásku, obrázky
k téme leporela, príp.
fotky, farby, nožnice, lepidlo

1. Pripravíme si kartón a vytrihneme z neho rovnaké diely. Približne 5 – 7dielov (podľa toho, aké dlhé leporelo chceme mať). Počet dielov by mal byť nepárny. Jednotlivé diely zlepíme lepiacou páskou.

2. Vyberieme si tému, ktorú chceme spracovať – napr. zvieratká, farby alebo rozprávky. Leporelo vyfarbíme veselými farbami, necháme zaschnúť a nalepíme obrázky, ktoré si vopred pripravíme. Ak chceme, môžeme ešte niečo dokresliť podľa našej fantázie alebo doplniť text.

Nezabudneme na prvú stranu, kde nesmie chýbať názov.

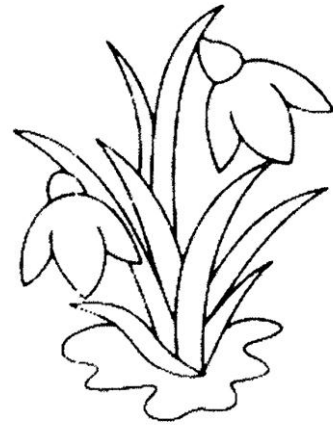

3. Ďalšie nápady leporela – veľké na chodbu alebo z rodinných fotografií.

Jar

1. Vymaľuj obrázky, ktoré patria k jari.

2. Doplň vety.

Prvý jarný deň je

Jarné mesiace sú :
.....
.....
.....

Počasie v jari je :
.....
.....
.....
.....

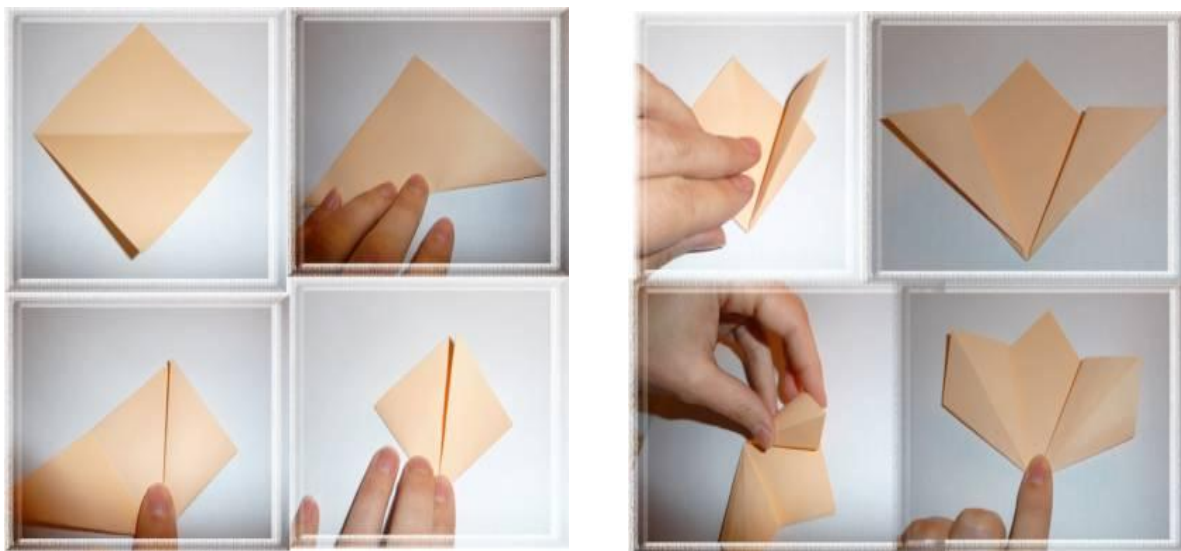
Čo sa deje na jar v prírode?
.....
.....
.....
.....

Tvoríme – Jarné kvety

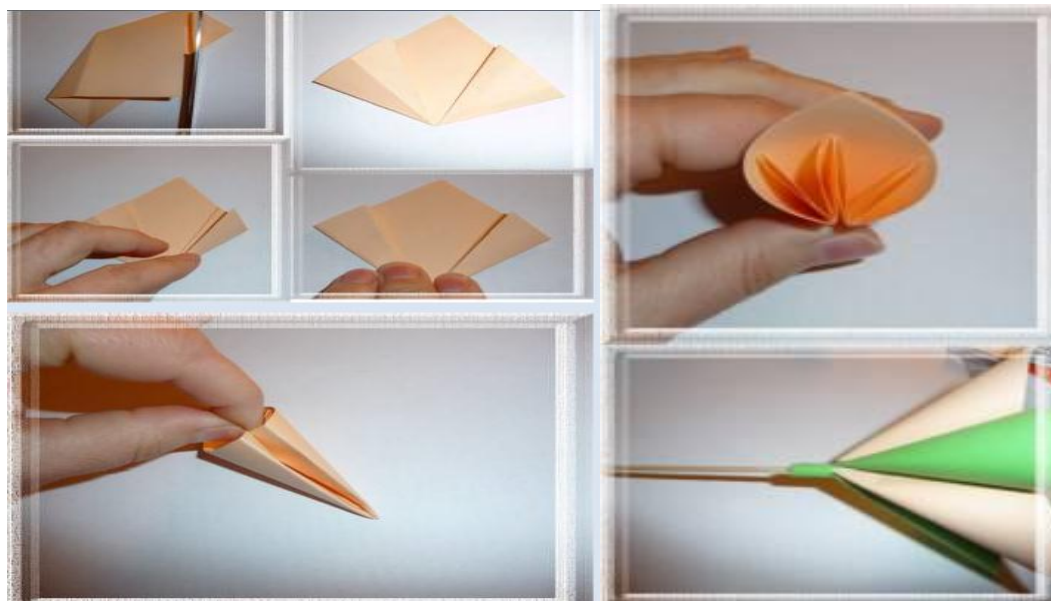
Potrebuješ:

farebné odkazové štítky, špajľu,
nožnice, lepidlo

1. Pripravíme si farebné odkazové štítky, ktoré prehne na polovicu do trojuholníka. Rohy trojuholníka zložíme k sebe do tvaru štvorca.
2. Trojuholníky vyhneme von do tvaru krídel. Krídelká, ktoré nám vznikli roztvoríme a zatlačíme.

3. Odstavajúce malé trojuholníčky odstrihneme, vrchné trojuholníky zohneme k sebe dnu. Protiľahlé strany zlepieme k sebe. Vytvoríme lupienok. Takto si vytvoríme 6 farebných lupienkov. Zlepíme ich k sebe do prostriedku dáme špajľu. A krásny kvietok je na svete.

Pre mamičku

1. Doplň vety:

Deň matiek oslavujeme

Je to sviatok všetkých

2. Prečítaj si báseň. Nauč sa ju naspamäť.

Mamičke k sviatku

Do ruky ti kvietok vkladám,
moja milá mamička.

Skloň sa ku mne, dám ti ešte
horúci bozk na líčka.

Dnes ti želám veľa šťastia,
usmievaj sa celý deň.

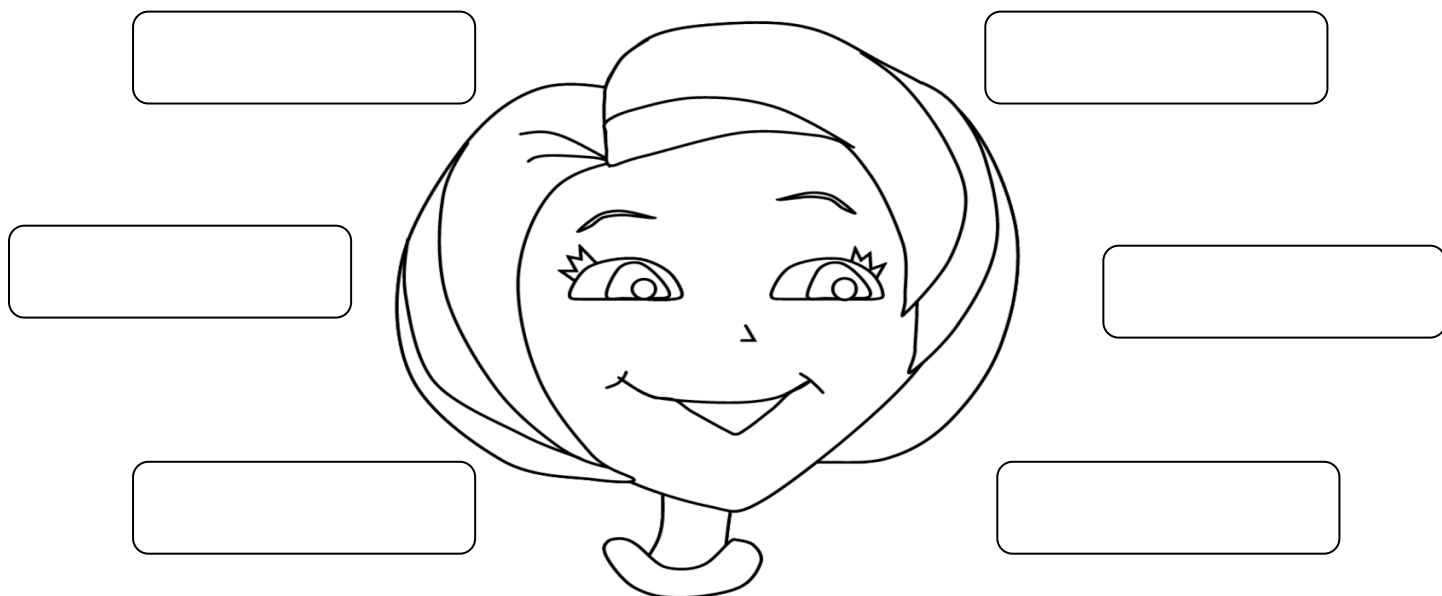
Povedz, že chceš modré z neba,
zabehnem ti chytré preň.

Ja viem, ty ho nebudeš chcieť,
nemáš času hrať sa s ním.

Tak ti, mamka, dneska aspoň
topánočky vyčistím.

3. Aká je tvoja mamička? Do políčok napíš slová, ktoré ju vystihujú. Obrázok vyfarbi.

MOJA MAMA

4. Vyrobn pre mamičku pekný darček

Vystrihni z tvrdého farebného papiera srdiečko a nalep na neho obrázok mamičky z cvičenia 3. Určite sa veľmi poteší.

